eliris
SETMANARI
D'INFORMACIÓ I CULTURA

CIUTADELLA DE MENORCA · N. 3.772
19 DE MAIG DE 2017
PREU: 2,50€

MENORCA
TALAIÒTICA
única al món

El lloguer turístic es menja l'oferta d'habitatge a Ciutadella

PÀGINA 4

Les reserves hídriques baixen 1 punt i s'aguanten al 69% del darrer any

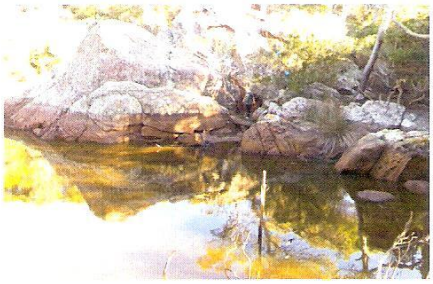

PÀGINA 7

Tacones Camps: Des de talons per a sabates fins a pales per jugar a la platja

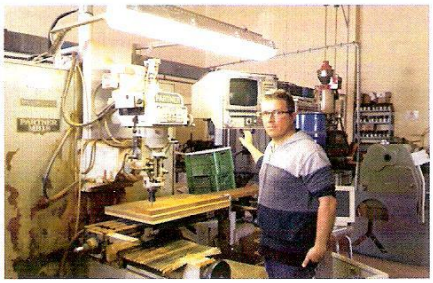

PÀGINA 18

4 SENTIDOS GASTRONÓMICOS i EL IRIS, Et conviden a un tast de vi

Aquesta setmana convidam als nostres lectors a un tast de vi Agaliu, gràcies a la col·laboració d'Hialsa 4 Sentidos Gastronómicos i el seu club Carpe Diem. Serà demà dissabte de 12 a 14 h al carrer Caragol, 6 de Ciutadella.

L'Experimenta Butoh Menorca arriba a la quarta edició i s'amplia a 6 dies

TEXT: JOAN MASCARÓ M. | FOTOS: JUDIT RICART SANMARTÍN

Després de les experiències de 2011, 2013 i 2015, les jornades de dansa, pensament i investigació corporal conegudes com a Experimenta Butoh Menorca arriben aquest 2017 a la quarta edició, i, a més a més, amplien una jornada i es desenvoluparan a Ciutadella durant un total de sis dies, del 7 al 12 d'agost propers.

L'organització d'aquest esdeveniment, que la darrera edició va comptar amb la participació fixe d'entre 50 i 60 persones (moltes d'elles de fora de Menorca), va a càrrec de la companyia Karbala de teatre dansa i de l'associació cultural Cuerpo sin Órganos, amb els ballarins i docents argentins residents a Ciutadella des de fa ja uns set anys Maica Martínez i Ariel Procajlo com a principals impulsors.

Si bé la programació concreta de les jornades encara no s'ha donat a conèixer, la distribució, ampliada per al total de sis dies, serà pràcticament la mateixa que en anteriors edicions, amb els seminaris intensius més físics normalment previstos per als matins, els tallers de caire més sensorials pensats més per als capvespres i deixant per al fosquet-vespre les anomenades ponències més teòriques i físiques, i també amb la inclusió de 'performances', projeccions audiovisuals o de jams diverses. I segurament amb la novetat que a les ponències físiques del fosquet-vespre (en què es fan presentacions de treballs que estan en procés i on el ballarí mostra i comparteix amb el públic com ha creat el seu treball, amb preguntes i respostes entre tots) s'hi afegeixin enguany també algunes funcions d'espectacles de dansa ja acabats.

Una de les idees de base de l'Experimenta Butoh Menorca des dels seus inicis és que les jornades tenguin l'esperit de ser també una trobada, i el que es procura és fomentar la convivència entre tots, fent, a la vegada, que un moment donat tots els participants puguin passar dins les diferents funcions i rols que hi ha. Açò en el sentit que si bé el mestre o ponent fa de mestre o de ponent quan li toca fer aquest paper, també passi en algun moment a fer d'alumne a altres tallers o fins i tot d'espectador en qualcuna de les ponències físiques, per exemple, combinant-se rols i sense un format jeràrquic tot i que cadascú ha d'assumir ben bé el paper que ha agafat.

Els dos espais on es desenvoluparà aquesta quarta edició de les jornades de dansa, pensament i investigació corporal

> Una de les idees de base de l'Experimenta Butoh Menorca des dels seus inicis és que les jornades tenguin l'esperit de ser també una trobada.

2017 seran una tradicional casa de camp menorquina, que serà el lloc de l'allotjament per als qui agafin aquesta opció i també de reunió i realització d'alguns tallers i ponències; i a les pedreres de s'Hostal (Líthica), per a la gran majoria de 'workshops' i de ponències, que algunes també estaran obertes al públic en general, per a persones que encara que no participin a les jornades com a alumnes vulguin assistir-hi puntualment.

Per a la inscripció a les jornades (http://experimentabutohmenorca.blogspot.com.es/) hi ha vàries modalitats i preus, depenent de si la participació és total durant els 6 dies ('trobada integral', que inclou també allotjament a pensió completa), total durant 3 dies, d'accés a les activitats diürnes durant els 6 dies (sense allotjament, per exemple) o d'accés a totes les activitats un dels dies. Algunes de les mestres, ponents i artistes que ja tenen confirmada la seva presència a l'Experimenta Butoh Menorca 2017 són Lorna Lawrie, Josephine Grundy, Alicia Boggian, Shahar d'Òr, Soledad Verdún, Ana Varela i Rhea Volij.

La butoh és una dansa contemporània que va nèixer al Japó, diuen que filla del creuement estètic entre Orient i Occident. Més que una tècnica de dansa, està considerada un compendi de tècniques antropològiques i un abordatge ètic de les arts escèniques, dins la idea que a la vegada que expressió artística, la dansa s'erigeix com una gran eina d'autoconeixement, donadora de plaer, pel fet que s'aprofundeix en la respiració, el ritme, la sensació, la percepció, la consciència, etc., proposant dinàmiques psicofísiques cap a afrontar estats als quals rarament s'accedeix en la quotidianitat, impactant a tots els nivells de l'ésser.

Paraula i moviment a l'*Experimenta Butoh* de Líthica

Fotos: COMPANYIA KARBALA | Text: L.M. MASCARÓ

Donant continuïtat a les que ja organitzaren l'any 2011, la companyia Karbala de teatre dansa i l'associació cultural Cuerpo sin Órganos tornen a posar en marxa les jornades de dansa, pensament i debat *Experimenta Butoh Menorca*. Les pedreres de Líthica acolliran aquest cap de setmana, des d'aquest divendres 10 de maig i fins el diumenge dia 12, bona part de les intensives 35 hores de trobada vivencial, repartides entre tallers de formació i experimentals, ponències teòriques i físiques, projeccions, "master class", i també "performances" i espectacles oberts al públic en general.

La veu: una part del cos

La directora d'aquesta trobada entorn a la dansa butoh, la ballarina argentina resident a Ciutadella des de l'agost de 2010 Maica Martínez (1972) explica que si bé l'*Experimenta Butoh Menorca* cerca bàsicament donar a conèixer i difondre aquest gènere de la dansa contemporània, la idea també és la de "començar a donar-li un suport intel·lectual, perquè no només es tracta d'un llenguatge escènic i d'una tècnica del moviment, sinó que també té una càrrega filosòfica important, imbuïda pel budisme zen, en aquest cas". D'aquesta manera, el que "ens interessa és dur-ho al plànol de la discussió i de l'intercanvi, que la paraula hi sigui present amb el moviment".

D'aquí que, juntament amb els tallers i les diferents ponències teòriques i altres activitats més o manco habituals en un festival de dansa, a aquesta segona edició de la trobada *Experimenta Butoh Menorca* també s'hi duran a terme una sèrie de "ponències físiques", que és el nom "que hem trobat per dir que es tracta d'una presentació d'un treball que està en procés". En aquestes "ponències físiques", la idea és que el ballarí "mostri i comparteixi amb el públic com ha creat el seu treball i que el públic pugui fer preguntes i propostes, a la vegada que l'artista pugui emprar aquella informació per revalorar la seua obra i acabar-la". En realitat, es sincera Maica Martínez, que amb el també argentí Ariel Procajlo integren la companyia Karbala, de tot el que s'ha programat "el que fa més por als ballarins són les ponències físiques, perquè els ballarins esteim acostumats també a amagar-nos", en el sentit que "ens exposam molt amb el cos (físicament) però amb la boca tancada". I les jornades, seguint aquesta línia, són "una invitació a rompre amb açò, ja que, de fet, la veu és part del cos: és una de les seues manifestacions".

Maica Martínez i Ariel Procajlo.

> La dansa butoh va néixer als anys 60 i agafa arrels de la tradició japonesa i recull influències de l'avantguarda europea

Desferrar-se l'ego

I és que la dansa butoh, que etimològicament ve de "bu" (enterrar-se amb els peus) i de "toh" (per poder volar amb els braços), en realitat duu inherent una "profunda filosofia de vida, en què per damunt de totes les coses hi posa l'essència de l'ésser humà, el seu desenvolupament espiritual i la seua llibertat expressiva", des de la poètica i també amb un important component psicofísic, essent una de les seues característiques més significatives el que, per ballar-la, els ballarins es pinten de color blanc.

Açò és així, pintar-se de blanc, amb la idea "d'anul·lar la primera persona (de desferrar-nos aquest ego moltes vegades tan perjudicial) i buidar el cos, perquè, precisament, no sigui la persona qui estigui ballant sinó que el cos, completament present, pugui ser ballat". En realitat, la dansa butoh va néixer al Japó a la dècada dels anys 60 del segle passat, agafant arrels de les tradicions més ancestrals japoneses (com ara els anomenats teatre noh o teatre kabuki, basat, per resumir-ho, en la capacitat dels intèrprets i en l'apel·lació als sentits abans que a l'intel·lecte), però també recollint influències dels moviments europeus més avantguardistes de l'època (com el dadaisme, el surrealisme i l'expressionisme alemany), tot cercant rebel·lar-se

> "Biohtz", "Sal", "De la santa, y de sus restos" i "Habla Casandra" són les ponències físiques i obres que s'oferiran obertes al públic en general

sobre el sistema imperant i rompre amb els estereotipus establerts. Per açò, per aquesta combinació de tradició japonesa i d'avantguarda europea, i emmarcada dins les danses contemporànies, a la dansa butoh se la considera "filla d'orient i d'occident".

Ballarins i tallers

Les jornades, que tenen la seua part d'allotjament i d'alguna de les activitats a la casa rural des Rafal Nou (tot i que la gran majoria d'activitats es fan a les pedreres de Líthica), compten amb la participació de ponents de "gran trajectòria" dins el món de la dansa en general i del butoh en particular, tots arribats expressament des de diversos punts d'Europa i d'Amèrica i "que no cobren per venir aquí", assegura Maica Martínez. Són els ballarins bascos residents a Amsterdam Naiara Mendioroz i Javier Murugarren, l'uruguaià Rasjid Cesar, les argentines Rhea Volij (fundadora de la Comunidad Butoh Latinoamericana) i Lorna Lawrie (aquesta resident a París), i la brasilera resident a Barcelona Rosana Barra (creadora i productora del festival Barcelona en Butoh).

Per participar-hi, hi ha la possibilitat d'apuntar-se a totes les activitats de la trobada (amb pensió completa costa 230 €) o d'inscriurer-s'hi parcialment, només a qualcun dels tallers concrets, requerint-se en aquests casos la matriculació prèvia. Els tallers que s'hi desenvoluparan són *Devenir y trayecto* (Rhea Volij), *Dancemos hacia lo alto* (Rasjid Cesar), *Las marchas. Avanzar en el abismo de otro tiempo* (Lorna Lawrie), *i El lugar. El cuerpo. Memoria de los elementos* (Rhea Volij); mentre que també s'hi faran la ponència teòrica *Idea. Creación. Gestión. Recursos* i la "master class" titulada *Butoh en el otro. Una experiencia compartida*, ambdues activitats a càrrec de Rosana Barra.

Ponències físiques i obres

D'altra banda, la trobada *Experimenta Butoh Menorca* també ofereix la possibilitat d'assistir només a les ponències físiques i a les obres espectacle que s'hi duran a terme. Així, en aquest cas sempre a les pedreres de Líthica, aquest divendres 10 de maig a les 20 hores Naiara Mendioroz i Javier Murugarren presentaran la ponència física *Biohtz*, espectacle de dansa contemporània en procés i on investiguen el so i el moviment amb els antics instruments que són el hang i la txalaparta; i Rasjid Cesar hi representarà l'obra *Sal (Del ombligo de lo dulce)*, un treball de dansa butoh proper a l'art marcial del kendo. També, el dissabte 11 de maig a les 20 hores serà Lorna Lawrie qui presentarà la ponència física *De la santa, y de sus restos*, on ralla del mític i del sagrat a partir d'una escultura de Santa Cecília; mentre que Rhea Volij farà un fragment de la seua obra de butoh *Habla Casandra*. Per assistir a aquestes ponències físiques i obres no és necessari inscriure's abans. L'entrada per a un dels dos dies costa 6 € i per als dos dies 10 €.